

ประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปากโลง
เรื่อง มาตรการป้องกันอัคคีภัยในเคหสถานและสถานประกอบการ

(โครงการรณรงค์เพื่อป้องกันอัคคีภัยในเคหสถานและสถานประกอบการ ประจำปี 2555)

*****

อัคคีภัย หรือ ภัยที่เกิดจากเพลิงไหม้ เป็นสาธารณภัยประเภทหนึ่งที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ก่อให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิต ทรัพย์สิน และเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ อัคคีภัยสามารถเผาผลาญทรัพย์สินให้วอดวายในชั่วระยะเวลาไม่นาน ซึ่งสาเหตุการเกิดอัคคีภัยส่วนใหญ่จะเกิดจากความประมาทในการใช้ไฟฟ้า จุดธูป เทียนบูชา การประกอบอาหาร การจุดฟูดอกไม้ไฟ และการก่อไฟโดยไม่ระมัดระวัง สถานที่ที่เกิดอัคคีภัยส่วนใหญ่มักจะเป็นที่อยู่อาศัย และชุมชนที่มีความหนาแน่น หรือมีความแออัดของประชาชน อาคารสูง โรงงานอุตสาหกรรม ศูนย์การค้า และโรงแรมสรรพ ซึ่งสถานที่ต่างๆ เหล่านี้มักจะมีการใช้พลังงานไฟฟ้า พลังงานเชื้อเพลิง พลังงานความร้อนและอื่นๆ ที่เอื้อต่อการเกิดอัคคีภัย และช่วงที่มีอัคคีภัยเกิดขึ้นบ่อยครั้ง คือในช่วงที่มีอากาศร้อน แห้งแล้ง ซึ่งอยู่ในช่วงเดือน พฤษภาคม ถึง เดือน พฤษภาคม

ดังนั้น การป้องกันและระงับอัคคีภัย จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการช่วยลดความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและของประเทศ ซึ่งภารกิจเกี่ยวกับกาป้องกันและแก้ไขปัญหาอัคคีภัย เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของทุกภาคส่วนในสังคมที่ต้องร่วมมือกันทั้งภาครัฐ ที่มีหน้าที่กำหนดมาตรการระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมายเกี่ยวความปลอดภัยจากอัคคีภัย กำกับ ตรวจสอบ ดูแล การปฏิบัติ ภาคเอกชนที่ให้การสนับสนุนการป้องกันและระงับอัคคีภัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคประชาชนที่ควรมีจิตสำนึก ตระหนักถึงความปลอดภัยโดยการป้องกันและลดความเสี่ยงจากอัคคีภัยในบ้านเรือนและชุมชน

สิ่งที่ทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่าย หมายถึง เชื้อเพลิง สารเคมี หรือวัตถุใดๆ ทั้งที่มีสถานะเป็นของแข็ง ของเหลว หรือ ก๊าซ ที่อยู่ในภาวะพร้อมจะเกิดการสันดาปจากการจุดติดใดๆ หรือการสันดาปเอง

ธรรมชาติของไฟ...คืออะไร

ไฟเกิดขึ้นจากการรวมตัวขององค์ประกอบ 3 องค์ประกอบในสภาวะที่เหมาะสม ถ้าขาดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่ง

ไฟก็ไม่สามารถจะเกิดขึ้นได้ องค์ประกอบเหล่านี้ ได้แก่

➡ **เชื้อเพลิง** เชื้อเพลิงที่ทำให้เกิดการลุกไหม้มาจากสารเคมี แบ่งเป็น 2 ประเภท คือสารอินทรีย์เคมี และอินทรีย์เคมี

- สารอินทรีย์เคมี เป็นการที่เป็นพวกแร่ธาตุที่ไม่ได้เกิดจากสิ่งมีชีวิต และมีมีส่วนประกอบของคาร์บอน เช่น โปตัสเซียมไนเตรท โซเดียม กรดต่างๆ เป็นต้น

- สารอินทรีย์เคมี เป็นการที่มาจากสิ่งที่มีชีวิต มีส่วนประกอบของธาตุคาร์บอน เช่น น้ำมัน ถ่านหิน ก๊าซธรรมชาติ เป็นต้น

▶ **ความร้อน** เป็นสิ่งที่ทำให้อุณหภูมิของเชื้อเพลิงสูงขึ้นถึงจุดติดไฟทำให้องค์ประกอบของการเกิดไฟหรือเรียกว่าปฏิกิริยาการสันดาป เกิดขึ้นอย่างเหมาะสม ซึ่งเชื้อเพลิงแต่ละชนิดย่อมจะมีจุดติดไฟไม่เหมือนกัน

▶ **ออกซิเจน** บรรยากาศทั่วไปมีไนโตรเจน 79.04% ออกซิเจนผสมอยู่ 20.93% และคาร์บอนไดออกไซด์ 0.03% โดยออกซิเจนจะเป็นตัวทำให้เกิดการเผาไหม้

ทำไมจึงเกิดอัคคีภัยขึ้นได้ ?

สาเหตุของอัคคีภัยจนทำให้เกิดการลุกลามเกิดเพลิงไหม้ขนาดใหญ่ขึ้น อาจเกิดได้ 2 ลักษณะใหญ่คือ

สาเหตุของอัคคีภัยอันเกิดจากการตั้งใจ และสาเหตุของอัคคีภัยอันเกิดจากการประมาทขาดความระมัดระวังหรือมิได้ตั้งใจ

1. สาเหตุของอัคคีภัยอันเกิดจากความตั้งใจ เช่น การลอบวางเพลิงหรือการก่อวินาศกรรม ซึ่งเกิดจากการจงใจอันมีมูลสาเหตุจูงใจที่ทำให้เกิดการลอบวางเพลิง อาจเนื่องมาจากเป็นพวกโรคจิต
2. สาเหตุของอัคคีภัยอันเกิดจากความประมาท ขาดความระมัดระวัง ในกรณีนี้พอจะแบ่งเป็นประเด็นหลักๆ ได้ 2 ประเด็นคือ

1.1 ขาดความระมัดระวังทำให้เชื้อเพลิงแพร่กระจาย ในกรณีดังกล่าวนี้เกิดจากการทำให้สิ่งที่เป็นเชื้อเพลิง ซึ่งเป็นสารลุกไหม้ไฟหรือติดไฟได้แพร่กระจายเมื่อไปสัมผัสกับความร้อนก็จะเป็นสาเหตุของการเกิดอัคคีภัยได้ ตัวอย่างเช่น ในบริเวณที่มีไอของตัวทำละลาย หรือน้ำมันเชื้อเพลิงแพร่กระจาย เมื่อไปสัมผัสกับแหล่งความร้อน เช่น บริเวณที่มีจุดสูบบุหรี่ก็จะทำให้เกิดอัคคีภัยได้

1.2 ขาดความระมัดระวังการใช้ไฟและความร้อน ในกรณีดังกล่าวนี้ก็เช่นกันทำให้แหล่งความร้อนซึ่งอาจอยู่ในรูปแบบและลักษณะต่างๆ กัน เช่น ความร้อนจากอุปกรณ์ไฟฟ้า การเชื่อมตัด เตเผา เป็นต้น ทำให้แหล่งกำเนิดความร้อนนั้นไปสัมผัสกับเชื้อเพลิงในสภาพที่เหมาะสม ก็จะเป็นสาเหตุของอัคคีภัยได้ ตัวอย่างเช่น การที่สะเก็ดไฟจากการเชื่อมติดด้วยไฟฟ้า หรือก๊าซไปตกลงในบริเวณที่มีกองเศษไม้หรือผ้าทำให้เกิดการคุกรุ่นลุกไหม้เกิดอัคคีภัย

แหล่งกำเนิดอัคคีภัย

แหล่งกำเนิดอัคคีภัยเป็นสาเหตุของการจุดติดไฟมีสาเหตุและแหล่งกำเนิดแตกต่างกันไปดังต่อไปนี้

1. อุปกรณ์ไฟฟ้า
2. การสูบบุหรี่หรือการจุดไฟ
3. ความเสียหายของประกอบของเครื่องจักร เครื่องยนต์
4. เครื่องทำความร้อน
5. วัตถุที่มีผิวร้อนจัด เช่น เหล็กที่ถูกเผา ท่อไอน้ำ
6. เต้าเผาซึ่งไม่มีฝาปิดหรือเปลวไฟที่ไม่มีสิ่งปกคลุม
7. การเชื่อมและตัดโลหะ
8. การลุกไหม้ด้วยตัวเอง เกิดจากการสะสมของสารบางชนิด เช่น พวกขยะแห้ง ถ่านหินจะก่อให้เกิดความร้อนขึ้นในตัวของมันเอง จนกระทั่งถึงจุดติดไฟ
9. เกิดจากการวางเพลิง
10. ประกายไฟที่เกิดจากเครื่องจักรขัดข้อง
11. โลหะหรือวัตถุหลอมเหลว
12. ไฟฟ้าสถิต
13. ปฏิกิริยาของสารเคมีบางชนิด เช่น โซเดียม โปแตสเซียม ฟอสฟอรัส เมื่อสัมผัสกับน้ำ อากาศ หรือวัสดุอื่นๆ ทำให้เกิดการลุกไหม้ได้
14. สภาพบรรยากาศที่มีสิ่งปนเปื้อนก่อให้เกิดการระเบิดได้
15. จากสาเหตุอื่น ๆ

ผลกระทบที่เกิดจากอัคคีภัย

ผลที่เกิดขึ้นจากอัคคีภัยโดยตรงที่ทำให้เกิดการบาดเจ็บและสูญเสียชีวิตอันเนื่องมาจากความร้อน เกิดความเสียหายแก่อาคารสถานที่ และเครื่องจักรอุปกรณ์ต่าง ๆ โดยตรง เมื่อไฟไหม้ จะทำให้โรงงานอุตสาหกรรมเกิดความเสียหาย เครื่องจักรถูกทำลายต้องเสียค่าใช้จ่ายในการสร้างขึ้นใหม่หรือจัดหาเครื่องจักรใหม่มาทดแทนของเก่า

การป้องกันอัคคีภัย

▶ ตรวจสอบบรรดาสายไฟ เครื่องใช้ไฟฟ้า ที่ใช้ในบ้านของคุณ เช่น ถ้าสายไฟเก่าโทรม เปื่อยยุ่ย ถลอกปกเปิดควรเปลี่ยน ไม่ควรนำปลั๊กไฟ 1 ตัว ใช้กับเครื่องใช้ไฟฟ้าหลายตัว หรือใช้ไฟเกินขนาด เดินสายไฟแบบซ่อนไว้ใต้พรม แต่ไม่เคยตรวจเช็คมานานแล้ว

▶ อย่าให้เด็กเล่นไม้ขีดไฟ ไฟแช็ค และต้องเก็บให้พ้นตาพ้นมือเด็กๆ ต่อเมื่อลูกโตแล้ว (ราวๆ 8 ขวบขึ้นไป) จึงค่อยสอนให้เจ้าหน้าที่รู้จักวิธีการจุดไม้ขีดไฟ ไฟแช็ค ด้วยวิธีที่ถูกต้องก็จะดีกว่า หากเขาแอบไปจุดไฟเองแล้วเกิดตกใจหรือพลาดพลั้ง ทำให้ลวกมือลวกหน้าหรือทำไม้ขีดไฟตกพื้นและลามไปทั่วจนเกิดไฟไหม้

